

Sygn. akt VII U 863/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Lucyna Stąsik-Żmudziak

Protokolant: st. sekretarz sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2016 roku w Lublinie

sprawy M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 26 marca 2015 roku znak (...)

odwołanie oddala.

Sygn. akt VII U 863/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 marca 2015 roku, znak:(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. D. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), z uwagi na to, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodniła co najmniej 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku, nie przekładając świadectwa wykonywania pracy w tych warunkach. Zakład nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w L. od dnia 19 lipca 1977 roku do dnia 31 sierpnia 1995 roku z uwagi na brak informacji w jakich okresach od do wykonywał pracę w szczególnych warunkach na poszczególnych stanowiskach, nie przedłożenie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych i mechanika oraz brak informacji czy stanowisko „instruktor nauki zawodu” było wymienione w § 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 1988 roku w sprawie rozciągnięcia niektórych przepisów Karty Nauczyciela na instruktorów praktycznej nauki zawodu (Dz. U. Nr 34, poz. 261) jak i czy prowadził zajęcia dydaktyczno – wychowawcze bezpośrednio z młodzieżą co najmniej 22 godziny tygodniowo oraz czy wykonywana praca jest zaliczana do pracy pedagogicznej. Nadto organ rentowy podniósł konieczność wykazania posiadania wymaganych kwalifikacji pedagogicznych. (decyzja – k. 35 akt rentowych)

W odwołaniu M. D. nie zgodził się ze wskazaną decyzją, uznając ją za krzywdzącą. Podniósł, że w zakwestionowanym przez organ rentowy okresie zatrudnienia jak i również w okresie zatrudnienia w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) w L. od dnia 1 września 1995 roku do dnia 5 lipca 1996 roku prowadził zajęcia dydaktyczno – wychowawcze

bezpośrednio z młodzieżą co najmniej 22 godziny tygodniowo oraz posiadał wymagane kwalifikacje pedagogiczne w związku z ukończeniem kursu pedagogicznego zorganizowanego przez Ośrodek Usług (...) w L.. (odwołanie – k. 2 – 2v. akt sądowych)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie podnosząc argumenty, które legły u podstaw zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie – k. 26 – 27 a.s.)

Na posiedzeniu w dniu 19 listopada 2015 roku ubezpieczony wyjaśnił, że domaga się zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w charakterze nauczyciela praktycznej nauki zawodu i stanowisko to podtrzymywał w toku postępowania. (protokół – k. 53 – 53v., 71 – 71v. a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

M. D., urodzony (...), w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy ostatecznie uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 25 lat, w tym 18 lat, 4 miesięcy i 21 dni okresów składkowych, 9 miesięcy i 138 dni okresów nieskładkowych oraz 6 lat i 27 dni okresów uzupełniających z tytułu pracy na roli. W zaskarżonej decyzji organ rentowy uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia ubezpieczonego w wymiarze 3 lat miesięcy i 20 dni. (okoliczności bezsporne)

Z dniem 19 lipca 1977 roku M. D. został zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w L. na stacji Obsługi na podstawie umowy o pracę zawartej na okres próbny do dnia 2 sierpnia 1977 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych. Od dnia 3 sierpnia 1977 roku podstawę zatrudnienia ubezpieczonego we wskazanym podmiocie stanowiła umowa o pracę zawarta na okres wstępny do dnia 19 lipca 1978 roku określająca warunki zatrudnienia w zakresie wymiaru czasu pracy i zajmowanego stanowiska na dotychczas obowiązujących zasadach. Na stacji Obsługi ubezpieczony wykonywał prace mechaniczne.

W okresie od dnia (...) roku ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową w trakcie której wykonywał czynności instruktora napraw silników spalinowych. Po zakończeniu służby powrócił do pracy w dotychczasowym zakładzie pracy na uprzednio zajmowane stanowisko pracy na stację Obsługi z dniem (...) roku wnioskując o zatrudnienie w charakterze instruktora praktycznej nauki zawodu. Od tego dnia do obowiązków skarżącego należało prowadzenie praktycznej nauki zawodu pracowników młodocianych różnych szkół przyzakładowych z obszaru L., które nawiązały w tym zakresie porozumienia z podmiotem zatrudniającym skarżącego. Prowadzone były w związku z tym szkolenia przez pracowników działu szkolenia stacji obsługi, w tym ubezpieczonego. Oprócz skarżącego w stacji obsługi zatrudnionych było jeszcze dwóch instruktorów praktycznej nauki zawodu. Uczniowie rozpoczynali naukę zawodu od godziny 7.00 w ramach której skarżący przydzielał im pracę, nadzorował ją i oceniał, w trakcie której wykonywali wszystkie prace mechaniczne. Uczniowie pierwszych klas wykonywali ślusarskie prace podstawowe, klas drugich naprawy drobnych podzespołów samochodowych takich jak prądnice, rozruszniki, piasty, a klas trzecich regenerację i naprawy podzespołów samochodowych takich jak przednie zawieszenia, mosty, wały napędowe, podzespoły hamulcowe. Nauka zawodu uczniów pierwszych klas trwała 6 godzin dziennie przez dwa dni w tygodniu, klas drugich przez 7 godzin również przez dwa dni w tygodniu a klas trzecich przez 8 godzin trzy razy w tygodniu.

W 1993 roku spadła liczba uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu w podmiocie zatrudniającym skarżącego. W związku z tym ubezpieczony prowadził naukę zawodu jednej klasy w wymiarze 24 godzin przez trzy dni w ciągu tygodnia. W związku z tym od dnia 1 maja 1993 roku skarżącemu rozszerzono zakres obowiązków o wykonywanie czynności związanych z wydawaniem olejów i smarów oraz narzędzi pracownikom stacji obsługi, którzy wykonywali prace mechaniczne.

W okresie od dnia 27 kwietnia 1985 roku do dnia 30 czerwca 1985 roku skarżący odbył kurs pedagogiczny i uzyskał przygotowanie pedagogiczne do pracy w charakterze instruktora praktycznej nauki zawodu w zakładach pracy.

Stosunek pracy ubezpieczonego ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę z dniem 31 sierpnia 1995 roku.

Z dniem 1 września 1995 roku skarżący został zatrudniony w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) w L. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w wymiarze 22 godzin zajęć dydaktycznych w tygodniu na stanowisku nauczyciela zawodu. Praca skarżącego polegała na przydzieleniu, nadzorze i ocenie pracy uczniów.

Z powodu stanu zdrowia ubezpieczony w trakcie zatrudnienia rozpoczął starania o uzyskanie uprawnienie do renty inwalidzkiej na skutek czego nastąpiło ustanie stosunku pracy w związku z rozwiązaniem umowy o pracę z dniem 5 lipca 1996 roku.

(kopia świadectwa ukończenia kursu pedagogicznego – k. 4 część A akt osobowych; umowa o pracę – k. 5 – 5v. części B akt osobowych – k. 41 a.s.; świadectwo pracy - część C akt osobowych – k. 41 a.s.; umowa o pracę – k. 3, 4, 10, podanie – k. 12, pismo ws. powierzenia dodatkowych obowiązków – k. 36 akt osobowych – k. 45 a.s.; zeznania ubezpieczonego M. D. – k. 53 – 54, 71 – 71v. a.s.; zeznania świadka W. G. – k. 68v. – 69 a.s.; zeznania świadka J. M. (1) – k. 69 – 70v. a.s.)

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla ubezpieczonego. Świadek W. G. był zatrudniony w podmiocie zatrudniającym skarżącego w okresie od 1982 roku do 1993 roku gdzie pracował w warsztatach szkolnych jako instruktor praktycznej nauki zawodu. Natomiast świadek J. M. (1) pozostawał w zatrudnieniu we wskazanym podmiocie w okresie od 1977 roku do 1991 roku jako instruktor praktycznej nauki zawodu a następnie jako kierownik praktycznej nauki zawodu, będąc bezpośrednim przełożonym skarżącego. Okoliczności te w ocenie Sądu pozwalają na przyjęcie wniosku, że wskazani świadkowie posiadają niezbędne wiadomości dotyczące okoliczności zatrudnienia ubezpieczonego w okresie objętym sporem, pokrywającym się z okresami bezpośredniego kontaktu świadków ze skarżącym. Świadkowie szczegółowo opisali zakres obowiązków skarżącego oraz warunki w jakich były one wykonywane. Zeznania ich są logiczne, wzajemnie się uzupełniają oraz korelują z zeznaniami ubezpieczonego, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne. Również organ rentowy nie podniósł okoliczności które mogłyby godzić w wiarygodność ich zeznań.

Powyższa ocena dotyczy również zeznań ubezpieczonego, skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków. Skarżący szczegółowo opisał wykonywane przez siebie czynności. Zdaniem Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania jego zeznań, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne.

W ocenie Sądu nie mogły stanowić podstawy ustaleń w sprawie zeznania świadków J. M. (2) oraz Z. G., z których treści wynika, że świadkowie ci nie posiadają szczegółowej wiedzy na temat charakteru zatrudnienia ubezpieczonego oraz zakresu czasowego wykonywanych obowiązków.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił również w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie. Ocena ta nie odnosi się natomiast do dokumentu w postaci umowy o pracę z którego treści wynika, że czynności związane z instruktorem w ramach praktycznej nauki zawodu skarżący podjął od dnia 1 października 1980 roku podczas gdy z zeznań ubezpieczonego wynika, że wykonywanie związanych z tym czynności rozpoczął już po podjęciu pracy w związku z zakończeniem służby wojskowej, tj. od dnia 8 maja 1980 roku. Bowiem jak wynika z treści podania o podjęcie zatrudnienia wobec zakończenia tej służby skarżący wnosił o zatrudnienie w charakterze instruktora praktycznej nauki zawodu od dnia 8 maja 1980 roku w związku z charakterem wykonywanych w czasie służby wojskowej czynności. Za daniem wiary zeznaniom skarżącego w tym zakresie przemawiają zeznania świadków W. G. oraz J. M. (1), z których treści wynika, że w zakładzie pracy skarżącego była praktyka wykonywania obowiązków innych niż wynikających z określonego w katach osobowych stanowiska pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. D. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornych w rozpoznawanej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji, odwołania oraz składanych zeznań należy możliwość zakwalifikowania okresów zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w L. od dnia 9 lipca 1977 roku do dnia 31 sierpnia 1995 roku oraz w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) w L. od dnia 1 września 1995 roku do dnia 5 lipca 1996 roku, jako pracy w szczególnym charakterze, celem ustalenia czy skarżący legitymuje się 15 – letnim okresem tak kwalifikowanej pracy.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 b pkt 20 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748) – zwanej dalej ustawą emerytalną, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego dla mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953 roku co najmniej 67. Ubezpieczony nie ukończył wyżej wymienionego wieku, zatem nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia mu prawa do emerytury w oparciu o powołany przepis.

Natomiast w myśl art. 46 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż wskazany, jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego i warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 roku. Przy czym wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których wymienionym osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Według § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego w dalszej części rozporządzeniem Rady Ministrów, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. M. D. do dnia 31 grudnia 2008 roku nie osiągnął wymaganego przez cytowany przepis wieku emerytalnego (...) lat.

Jednakże zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według § 3 rozporządzenia Rady Ministrów okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Stosownie do § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny wykonujący pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 pkt 1 - 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela, określoną w tej ustawie jako praca zaliczona do I kategorii zatrudnienia, nabywa prawo do emerytury na zasadach określonych w § 4 i jest uważany za wykonującego prace w szczególnym charakterze.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury M. D. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:
 - a) co najmniej 15 - letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że ubezpieczony w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane 60 lat, legitymuje się co najmniej 25 – letnim stażem okresów składkowych i nieskładkowych oraz że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Przechodząc natomiast do oceny, czy ubezpieczony spełnia również warunek legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w szczególnym charakterze należy wskazać na utrwalony w orzecznictwie pogląd zgodnie z którym okres pracy w charakterze instruktora praktycznej nauki zawodu może być uznany za okres pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela dopiero od dnia 1 września 1988 roku, to jest od wejścia w życie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 1988 roku w sprawie rozciągnięcia niektórych przepisów Karty Nauczyciela na instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz na niektórych innych pracowników uspołecznionych zakładów pracy, prowadzących prace pedagogiczne i wychowawcze. (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2015 roku, sygn. I UK 509/14, z dnia 14 stycznia 2014 roku, sygn. II UK 209/13, z dnia 10 lutego 2010 roku, sygn. II UK 166/09, z dnia 10 stycznia 2006 roku, sygn. I UK 129/05 oraz z dnia 29 września 2000 roku, sygn. II UKN 729/99)

Na uzasadnienie powołanego poglądu Sąd Najwyższy podniósł, że nie każdy okres pracy instruktora praktycznej nauki zawodu podlega zaliczeniu jako staż pracy w szczególnym charakterze. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu byli pracownikami, do których Karta Nauczyciela była stosowana w określonym zakresie, w tym co do uprawnień emerytalnych, jednak dopiero w określonym czasie. Ujmując rzecz historycznie Sąd Najwyższy zauważył, że poprzedzająca obecną regulację ustawa z dnia 27 kwietnia 1972 roku - Karta praw i obowiązków nauczyciela (Dz. U. Nr 16, poz. 114 ze zm.) nie obejmowała instruktorów praktycznej nauki zawodu (art. 1). Według tej ustawy uprawnienia miał tylko ten nauczyciel praktycznej nauki zawodu, który był pracownikiem szkoły i tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć dydaktycznych dla tych nauczycieli wynosił 28 godzin (art. 32 ust. 1). Także z chwilą

wejścia w życie obecnej ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela nie od razu miała ona zastosowanie do instruktorów praktycznej nauki zawodu. Zawierała ona w art. 5 delegację dla Ministra Oświaty i Wychowania, zgodnie z którą mógł on rozciągnąć przepisy ustawy lub niektóre jej postanowienia między innymi na pracowników uspołecznionych zakładów pracy pełniących funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza stanowiła podstawowe zajęcie. Minister Edukacji Narodowej dopiero 10 sierpnia 1988 roku, z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1988 roku, wydał rozporządzenie w sprawie rozciągnięcia niektórych przepisów Karty Nauczyciela na instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz na niektórych innych pracowników uspołecznionych zakładów pracy, prowadzących prace pedagogiczne i wychowawcze (Dz. U. Nr 34, poz. 261), zgodnie z którym pracownicy pełniący funkcje instruktorów praktycznej nauki zawodu zostali objęci przepisami Karty Nauczyciela, między innymi w zakresie uprawnień emerytalnych. Takie same uprawnienia przyznawało instruktorom praktycznej nauki zawodu kolejne rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 1998 roku w sprawie rozciągnięcia niektórych przepisów Karty Nauczyciela na instruktorów i kierowników praktycznej nauki zawodu oraz na niektórych innych pracowników prowadzących prace dydaktyczne i wychowawcze (Dz. U. Nr 126, poz. 833). Rozporządzenie stosowało się do tych instruktorów praktycznej nauki zawodu, dla których praca dydaktyczno-wychowawcza stanowiła podstawowe zajęcie, przy czym wymiar nauki zawodu ustalony był na 22 godziny tygodniowo w ramach obowiązującego ich czasu pracy. Rozporządzenie to utraciło moc 6 kwietnia 2000 r. (jak i sama delegacja z art. 5 Karty Nauczyciela), gdyż z tą samą datą została zmieniona Karta Nauczyciela (ustawą z dnia 18 lutego 2000 r., Dz. U. Nr 19, poz. 239). Ustawa już bezpośrednio objęła instruktorów praktycznej nauki zawodu, jednakże nie uzyskali oni w pełni statusu takiego jak nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w szkołach i innych placówkach, gdyż Kartę Nauczyciela podlegają tylko w zakresie w niej określonym oraz pod warunkiem posiadania kwalifikacji określonych dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz wykonywania pracy dydaktycznej i wychowawczej w wymiarze przewidzianym dla tych nauczycieli (art. 1 ust. 2 pkt 4 ustawy). Przy spełnieniu tych warunków do instruktorów praktycznej nauki zawodu mają zastosowanie przepisy Karty Nauczyciela o emerytalnych uprawnieniach nauczycielskich (art. 86-88 i 90 w związku z art. 91b ust. 2). Taka (obecna) regulacja Karty nie oznacza jednak, że każdy uprzedni okres pracy instruktora praktycznej nauki zawodu jest okresem pracy szczególnej uprawniającym do emerytury nauczycielskiej. Prawo do emerytury nauczycielskiej w systemie zaopatrzenia emerytalnego jest świadczeniem odrębnym, opartym na szczególnych warunkach (art. 86-88 Karty Nauczyciela, art. 32 i art. 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS), co nie pozostaje bez wpływu na stosowanie tego prawa. Nie każda praca dydaktyczna i nie w jakimkolwiek zatrudnieniu jest okresem pracy nauczycielskiej. Obowiązuje tu zasada, że to ustawa określa warunki, wymagania kwalifikacyjne i miejsce pracy, które pozwalają na pozytywną kwalifikację okresu pracy jako pracy w szczególnym charakterze i w konsekwencji samego prawa do emerytury. Zgodnie z przepisem art. 88 ust. 1 i art. 86 w związku z art. 91b ust. 2a Karty Nauczyciela praca instruktora praktycznej nauki zawodu jest równoważna z pracą nauczyciela (to jest w szczególnym charakterze zaliczanym do stażu do nauczycielskiej emerytury) tylko w okresie, gdy ustawa ta w zakresie tego uprawnienia została na nich rozciągnięta. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu niezatrudniani przez szkoły jako nauczyciele nie podlegali ustawie z dnia 27 kwietnia 1972 roku - Karta praw i obowiązków nauczyciela i ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela. Dopiero przepisy tej drugiej ustawy w określonym zakresie mogły być na nich rozciągnięte i - jak wyżej wskazano - stało się to dopiero 1 września 1988 roku na podstawie rozporządzenia z dnia 10 sierpnia 1988 roku Minister Edukacji Narodowej nie uczynił tego wcześniej, choć delegacja ustawowa istniała już w pierwotnym brzmieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku. Wprowadzając to rozporządzenie nie określił również, iżby miało ono zastosowanie do okresu przed 1 września 1988 roku. Jeśli miałyby tak być, to niewątpliwie rozporządzenie stanowiłoby o tym, gdyż wyrażona w ustawie delegacja (art. 5) nie obliżowała Ministra do rozciągnięcia jej na określonych pracowników, a tylko taką możliwość ustanawiała. Niezależnie od tego, skoro poprzednia ustawa z dnia 27 kwietnia 1972 roku w ogóle nie przewidywała takiego rozwiązania, to tym bardziej na czas jej obowiązywania nie mogłoby się rozciągać rozporządzenie z dnia 10 sierpnia 1988 roku. Inaczej mówiąc, w odniesieniu do instruktorów praktycznej nauki zawodu okresy ich pracy przed wejściem w życie rozporządzenia z dnia 10 sierpnia 1988 roku, czyli przed 31 sierpnia 1988 roku, nie były okresami pracy w szczególnym charakterze uprawniającymi obecnie do emerytury z tego wykonywania pracy tak kwalifikowanej. Z przytoczonymi poglądami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza.

W rozpoznawanej sprawie przytoczone stanowisko ma znaczenie decydujące dla rozstrzygnięcia, gdyż okres sporny obejmuje zatrudnienie od dnia 19 lipca 1977 roku do dnia 5 lipca 1996 roku. Zatem jedynie okres od dnia 1 września 1988 roku do dnia 5 lipca 1996 roku mógłby być brany pod uwagę jako okres pracy w szczególnym charakterze, który jest jednak krótszy od wymaganego co najmniej 15 – letniego okresu tak kwalifikowanej pracy. To zdecydowało o tym, że odwołanie nie mogło być uwzględnione.

Z tych względów Sąd Okręgowy na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.